

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ojoga)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Farmaco” Societate pe Acțiuni, reprezentat de avocatul Andrian Cotună,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Inoxpa Solutions” împotriva Întreprinderii Mixte „Farmaco” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, prin care nu a fost dat curs cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Întreprinderea Mixtă „Farmaco” Societate pe Acțiuni,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2018 SRL „Inoxpa Solutions” a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva ÎM „Farmaco” SA prin care a solicitat: încasarea datoriei pentru anexele 3, 5, 6, 7 și 8 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 2 015 313,74 lei;

- încasarea datoriei pentru contractul nr.10-15S din 28 iulie 2015, în sumă de 83 044,05 lei;

- încasarea datoriei pentru mărfurile și serviciile livrate în baza facturilor fiscale în sumă de 14 583,14 lei;

- încasarea penalității de întârziere pentru anexa nr.3 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 3 102,52 de euro;

- încasarea penalității de întârziere pentru anexa nr.5 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 2 237,47 de euro;

- încasarea penalității de întârziere pentru anexa nr.6 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 4 607,02 euro;

- încasarea penalității de întârziere pentru anexa nr.7 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 3 813,64 de euro;

- încasarea penalității de întârziere pentru anexa nr.8 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, în sumă de 3 813,64 de euro;

- încasarea dobânzii de întârziere pentru anexa nr.3 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015 în sumă de 5 765,39 de euro;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru anexa nr.5 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015 în sumă de 4 228 de euro;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru anexa nr.6 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015 în sumă de 6 930 de euro;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru anexa nr.7 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015 în sumă de 6 503,26 de euro;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru anexa nr.8 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015 în sumă de 6 253,99 de euro;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru contractul nr.10-15S din 28 iulie 2015 în mărime de 17 341,20 de lei;
- încasarea dobânzii de întârziere pentru mărfurile și serviciile livrate în baza facturilor fiscale emise, în sumă de 1 641,10 lei;
- încasarea cheltuielilor de judecată achitate pentru serviciile IP ASP și comision bancar în sumă de 115 lei; serviciile de traducere în sumă de 2 175,30 de lei și 1 185 de lei; serviciile executorului judecătoresc în sumă de 2 100 de lei și taxa de stat în sumă de 50 000 de lei;
- încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică contractată la faza prejudiciară și de reprezentare acordată la faza judiciară în sumă de 24 000 de lei.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ÎM „Farmaco” SA în beneficiul SRL „Inoxpa Solutions” a sumei de 2 015 313,74 de lei cu titlu de datorie în baza contractului nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015; a sumei de 83 044,05 lei cu titlu de datorie în baza contractului nr.10-15S din 28 iulie 2015; a sumei de 14 583,14 lei cu titlu de datorie pentru mărfurile și serviciile livrate în baza facturilor fiscale; a sumei de 17 574,29 de euro cu titlu de penalitate de întârziere pentru Anexele nr.3; 5; 6; 7 și 8 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data efectuării plății; a sumei de 29 680,64 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru Anexele nr.3; 5; 6; 7 și 8 la contractul nr.1-12/15C din 29 decembrie 2015, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data efectuării plății; a sumei de 17 341,20 de lei cu titlu de dobândă de întârziere în baza contractului nr.10-15S din 28 iulie 2015; a sumei de 1 641,10 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru mărfurile și serviciile livrate în baza facturilor fiscale; a sumei de 3 360,30 de lei cu titlu de cheltuieli pentru traducere; a sumei de 2 100 de lei cu titlu de cheltuieli pentru executare; a sumei de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, și suma de 24 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 noiembrie 2019, la data de 27 decembrie 2019, ÎM „Farmaco” SA a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020 nu a fost dat curs cererii de apel, fiind acordat apelantei termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii în

cauză, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 37 500 de lei. Concomitent, a fost explicat apelantului că, în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de ÎM „Farmaco” SA, deoarece ultimul nu a înlăturat în termenul acordat de instanța de apel neajunsurile menționate în încheierea din 14 iulie 2020. A fost remisă cererea de apel și toate actele anexate la aceasta ÎM „Farmaco” SA.

La 25 iunie 2021, prin intermediul adresei electronice, ÎM „Farmaco” SA, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, a declarat recurs împotriva încheierilor din 14 iulie 2020 și 23 septembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierilor contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel de la etapa de primire a cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că nu sunt de acord cu încheierile contestate, nu au cunoscut despre existența acestora. Din materialele cauzei nu rezultă careva dovadă de citare efectivă a ÎM „Farmaco” SA, prin care să fi fost comunicate încheierile Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020, având în vedere faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 04 iunie 2020 a fost sechestrată corespondența ÎM „Farmaco” SA.

A menționat că instanța de apel la remiterea încheierilor din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020 s-a limitat doar la expedierea acestora pe adresa de email: office@farmaco.ro, însă fără să parvină careva comunicare că scrisoarea electronică în cauză ar fi fost recepționată.

A susținut că despre încheierile contestate au aflat la 22 iunie 2021, când reprezentantul ÎM „Farmaco” SA, avocatul Andrian Cotună a făcut cunoștință cu actele cauzei.

Ca urmare, a indicat că prin actele contestate ale instanței de apel li se încalcă dreptul ÎM „Farmaco” SA de acces la tribunal, la cale de atac, efectiv la un grad dublu de jurisdicție la examinarea în fond a cauzei, fapt pentru care a declarat prezentul recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

La 13 septembrie 2021 SRL „Inoxpa Solutions” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de ÎM „Farmaco” SA cu menținerea încheierilor instanței de apel.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

După cum denotă actele cauzei, la 27 decembrie 2019, ÎM „Farmaco” SA a declarat apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2019 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu a fost dat curs cererii de apel, fiind acordat apelantei termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii în cauză, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 37500 de lei (f.d. 192-141, vol. II).

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de ÎM „Farmaco” SA și a fost remisă ultimei cererea de apel cu toate documentele anexate în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC (f.d.144-153, vol. II).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Art. 425 Cod de procedură civilă stipulează că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Deși, legea stabilește expres termenul de declarare a recursului, ÎM „Farmaco” SA, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, a declarat recurs, prin intermediul adresei electronice, la 25 iunie 2021, împotriva încheierilor din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău.

Corelând normele citate cu situația de fapt, Colegiul notează că la 29 iulie 2020 și respectiv la 28 septembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a expediat ÎM „Farmaco” SA la adresa electronică office@farmaco.ro, copia încheierii din 14 iulie 2020 și respectiv din 23 septembrie 2020.

În atare circumstanțe, Colegiul atestă declararea recursului în afara termenului legal stabilit de legiuitor, având în vedere că termenul de contestare a început să curgă imediat cu ziua următoare de la aducerea actului de procedură la cunoștință.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(1) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege, iar art. 425 Cod de procedură civilă stabilește un termen de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În sensul art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Pornind de la faptul că încheierea din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată la 29 iulie 2020, iar încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată la 28 septembrie 2020 (f.d. 142, 166, vol. II), iar recurentul a

declarat recursul la 25 iunie 2021, prin intermediul adresei electronice (f.d. 166, vol. II), Colegiul accentuează că cererea de recurs este depusă în afara termenului legal.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului și-a început curgerea la 29 septembrie 2020, ziua imediat următoare zilei în care recurentul a luat cunoștință de încheierea prin care a fost restituită cererea de apel, și a expirat la 13 octombrie 2021, aceasta fiind ultima zi de depunere a recursului.

Mai mult ca atât, recurentul a fost în cunoștință de cauză că la 27 decembrie 2019 a depus cerere de apel nemotivată și fără dovada de achitare a taxei de stat împotriva hotărârii primei instanțe din 27 noiembrie 2019, urmînd să depună diligența necesară să se intereseze de mersul dosarului.

Concomitent, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 116 alin.(1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alineatului 3 al aceluiași articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La caz, Colegiul constată lipsa unei cereri de repunere în termenul pentru declararea recursului, de altfel, nici în recursul declarat nu a fost formulată o solicitare în acest sens, iar solicitarea de repunere în termen urmează a fi realizată de către recurent.

Or, repunerea în termenul de recurs putea fi soluționată doar în condițiile în care recurentul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Deci, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a recurentului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de recurs. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Mai mult ca atât, recurentul a fost în cunoștință de cauză că la 27 decembrie 2019 a depus cerere de apel nemotivată și fără dovada de achitare a taxei de stat împotriva hotărârii primei instanțe din 27 noiembrie 2019, urma să depună diligența necesară să se intereseze de mersul dosarului.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane

interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac

Astfel, se confirmă că recurentul nu s-a conformat prevederilor legale la declararea recursului împotriva încheierilor din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, or, depunerea acestuia doar la 25 iunie 2021 s-a realizat peste termenul legal, aproximativ peste 9 luni, în condițiile în care legiuitorul a stabilit un termen de 15 zile pentru declararea recursului de la comunicarea încheierii. De altfel, recurentul nici nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, aspect reliefat anterior.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 270, 424 alin. (2), 426¹ alin.(1) lit. a), alin.(2) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Farmaco” Societate pe Acțiuni, reprezentat de avocatul Andrian Cotună, împotriva încheierilor din 14 iulie 2020 și din 23 septembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Inoxpa Solutions” împotriva Întreprinderii Mixte „Farmaco” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru